

<http://www.nuvol.com/critica/josefa-contijoch-sense-ale/>

Edicions de 1984 publica “Sense alè” de la poeta i narradora Josefa Contijoch. És una autobiografia existencial i alhora una ficció literària sobre els darrers cinquanta anys a Catalunya.

Josefa Contijoch

La vida ens dóna l'oportunitat de treure profit de les nostres experiències, ens atrapa a un lloc i a un moment històric mentre fem lectures interioritzades del nostre jo i arribem –en el millor dels casos- a un resultat feliç, és a dir, a una obra literària de qualitat que justificarà l'escriptura. A *Sense alè* hi ha un seguit de relats imaginaris, un enfilall de cròniques històriques i cinematogràfiques, uns episodis claus de la vida i de la literatura creada per part de Josefa Contijoch. El motiu argumental d'aquesta narració és l'assassinat macabre d'una amiga per part del seu marit. Aquest fet és el detonant de la història i permet a l'autora sentir-se interpel·lada pels grans temes de la literatura (l'amor, l'amistat, la mort, el temps). Josefa Contijoch és una poeta, narradora, assagista i traductora, de llarga trajectòria dins la nostra tradició catalana. En aquest llibre relata els seus anys viscuts a la seva ciutat natal -Manlleu- i, en extensió, a la plana de Vic, i recrea els anys de formació i la seva educació sentimental i literària. *Sense alè* és una

gran obra que s'inscriu de ple en la literatura del jo. Més enllà de la poesia i més ençà de la prosa quotidiana. És una amalgama d'instantos i vivències, de lectures en les que agermana Ausiàs March i Jordi de Sant Jordi amb William Faulkner, de relats cinematogràfics i epistolars i també de cròniques policíiques a l'entorn de l'assassinat de la seva amiga, que van agombolant el relat com un *leit motiv* que estructura els capítols.

Si alguns dels lectors habituals de prosa catalana trobaven a faltar un llibre que assagés la saviesa i la ficció literària d'un referent nostrat com ara *El quadern gris* de Josep Pla, sabrà admirar i gaudir de tots els moments que recorren aquesta narració. Se'ns fa difícil parlar de novel·la quan ens referim a *Sense alè*; tanmateix, la podem presentar com un llibre de memòries literàries i d'autobiografia existencial. L'obra arrenca abans dels anys 60 i s'allarga fins al moment present. Al llarg de la narració hi sabrem veure els referents cinematogràfics i literaris –l'autora ens relata arguments i escenes de grans pel·lícules com ara *The letter* (1940) de William Wyler o *The Searchers* (1956) de John Ford, entre moltes d'altres- i en valorarem la seva significació com a entramat de les emocions que configuren el jo literari i la vida de l'autora. Contijoch hi aboca el seu món immediat, la plana de Vic i la casa familiar de Manlleu, i la llibreria dels pares en la que llegia amb fam les publicacions nostrades i estrangeres com *Paris Match* o *Life*, i la vida que va desenvolupant-se un cop instal·lada a Barcelona amb els seus mons circumdants (belles amistats, vivències amb la Maria-Mercè Marçal, el món polític i cultural del país).

Josefa Contijoch a Manlleu

Contijoch escriu les seves reflexions i memòries a l'entorn de l'escriptura i dels fets històrics de la segona meitat del segle XX. La seva visió de la vida és la constatació del temps que va configurant-nos, la represa de les herències que ens conformen, la moral íntima que va donant la nostra mesura com a persones amb valors i actituds, la poesia dels dies i dels anhels. *Sense alè* remet a una respiració difícil, agosarada, apassionada, rebel, que es manifesta en cristal·litzacions poètiques i també en la saviesa de qui sap oferir-nos un relat lúcida, complex i ric del que en direm la vida d'una escriptora catalana que ha recorregut els darrers cinquanta anys del nostre món cultural i n'ha sortit indemne. A les nostres mans està continuar el llegat literari i moral que significa aquesta obra. Josefa Contijoch ens deixa el testimoni literari de les coses vistes i les cent vuitanta-cinc millors pàgines escrites en la seva literatura.